

VANDENYNAI – PIRMIAUSIA

1. Nuo 1901 iki 2010 m. vidutinis jūros lygis pasaulyje pakilo 19 cm. Kaip manote, kas tai lėmė? Iš toliau pateiktų teiginių pasirinkite du teisingus.

MŪSŲ SAUSUMOS MASYVAI, PVZ., SALOS IR ŽEMYNAI, PAMAŽU GRIMZTA.
VANDENYNŲ LYGIO KILIMĄ LEMIA DĖL KLIMATO KAITOS PADIDĖJĘS KRITULIŲ KIEKIS.
TOKIE TEKTONINIAI REIŠKINIAI KAIP ŽEMĖS DREBĖJIMAI LEMIA TAI, KAD JŪROS DUGNAS KYLA IR STUMIA VANDENĮ Į VIRŠŲ.

KIETAS LEDAS LEDYNŲ IR LEDO LUITŲ PAVIDALU TIRPSTA GREIČIAU IR IŠTIRPĘS VANDUO PATENKA Į VANDENYNĄ.
VANDENYNAI ŠYLA, O TAI REIŠKIA, KAD JIE PLEČIASI.

2. Gurkštelėkite paprasto vandens. Dabar gurkštelėkite nearomatizuoto gazuoto vandens. Ar be to, kad burbuliukai sproginėja burnoje?, pastebėjote skonių skirtumą? Gazuotas vanduo yra rūgštokas, tarsi į jį būtų įlašinti keli lašai citrinų sulčių. Kuo labiau vanduo putoja, tuo labiau jis atrodo rūgštesnis.

Ar galite nuspėti, kokia yra to priežastis? Aptarkite tai su savo klasės draugu.

Three horizontal lines for writing answers.

3. Išbraukite netinkamus žodžius:

- Nuo žemės **ŪKIO** / **PRAMONĖS** revoliucijos pradžios vandenynų vanduo vis labiau rūgštėjo. Per pastaruosius **200** / **400** metų vandenynai iš atmosferos sugėrė 500 mlrd. tonų CO₂. Tokį kiekį sunku ir įsivaizduoti. Didelė dalis šio CO₂ susidarė dėl tokios žmonių veiklos kaip iškastinio kuro (anglių, benzino ir reaktyvinių degalų) **GAVYBA** / **DEGINIMAS**.
- CO₂ yra stiprų šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Tai reiškia, kad jos veikia kaip **STIKLINIS** / **MEDINIS** atmosferos stogas, pro kurį patenka šviesa, tačiau kuris sulaiko šilumą / teršalus ir jie negali pasišalinti.
- Vandenynai sugeria apie **TREČDALĮ** / **KETVIRTADALĮ** kasmet žmonių pagaminamo CO₂, dėl to vis daugiau dujų sugeria mūsų jūros. Tai reguliuoja pasaulio **KLIMATA** / **ORA** ir reiškia, kad mūsų ledynai ir jūrų ledas tirpsta ne taip sparčiai. Jei ne ši puiki vandenynų ypatybė, aplinkos temperatūra būtų pakilusi **DAUGIAU** / **MAŽIAU** nei iki šiol.

VANDENYNAI – PIRMIAUSIA

4. Koks yra šiltėjančių vandenynų poveikis?

Toliau pateikiama keletas variantų. Suskirstykite klasę į grupes ir pamėginkite rasti daugiau jų.

KLIMATO KAITOS POVEIKIS MŪSŲ VANDENYNAMS

Rūgštėjimas – kai kurie
vėžiagyviai negali suformuoti
kiautų.

Koralų blukimas